

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ директора
КЗ «Лука-Мелешківський ліцей
Лука-Мелешківської сільської
ради Вінницької області»
_____ Ж.Д.Добровольська
від 10.01.2025 року № 19

ІНСТРУКЦІЯ № 14
з пожежної, техногенної безпеки та дій
у надзвичайних ситуаціях для здобувачів освіти

1. Загальні положення

- 1.1. Ця інструкція розроблена відповідно Про затвердження Змін до Правил пожежної безпеки в Україні затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 11.07.2024 № 474 та галузевими Правилами пожежної безпеки в системі освіти для навчальних закладів та установ системи освіти України (наказ МОН України від 15.08.2016 р.№974) , та встановлює загальні вимоги з пожежної безпеки, з якими ознайомлюється здобувачі освіти під час освітнього процесу.
- 1.2. Запис про проведення інструктажу реєструються в журналі реєстрації первинного, позапланового, цільового інструктажів здобувачів освіти з безпеки життєдіяльності.
- 1.3. Пожежна безпека – відсутність неприпустимого ризику виникнення і розвитку пожеж та пов'язаної з ними можливості завдання шкоди живим істотам, матеріальним цінностям і довкіллю.
- 1.4. Пожежа – неконтрольований процес знищення або пошкодження вогнем майна, під час якого виникають чинники, небезпечні для істот та навколишнього природного середовища.
- 1.6. Причинами виникнення пожеж найчастіше є: необережне поводження з вогнем, недотримання правил експлуатації виробничого обладнання та електричних пристроїв, самозаймання речовин і матеріалів, розряди статичної електрики, грозові розряди, підпали. Останні, в свою чергу, поділяються на зовнішні (відкриті), при яких добре проглядаються полум'я і дим, і внутрішні (закриті), що характеризуються прихованими шляхами поширення полум'я.

Кожен учасник освітнього процесу, який виявив пожежу або її ознаки (задимлення, запах горіння і тління різних матеріалів, підвищення температури в приміщенні тощо), зобов'язаний: негайно повідомити про це за тел. 101 до пожежної частини (при цьому слід чітко назвати адресу об'єкта, місце виникнення пожежі, а також своє прізвище); задіяти систему оповіщення людей про пожежу; почувши сигнал оповіщення про пожежу, розпочати евакуацію під керівництвом дорослих з будівлі до безпечного місця згідно з планом евакуації. Забороняється використовувати пожежний інвентар та обладнання для потреб, не пов'язаних із пожежогашінням.

Правила поведінки під час пожежі в навчальному закладі у випадку, коли поруч з учнем нема дорослої людини:

1. Пожежа у твоєму класі, приміщенні навчального закладу, в якому ти знаходишся:

- якщо можеш вийти з класу через двері, рятуйся сам і допоможи іншим людям;
- якщо вихід перекрито вогнем, але ти знаходишся не вище другого поверху або поряд є дерево чи пожежна драбина, вибирайся з класу через вікно;
- під час пожежі не можна ховатися в глухі кути, під парти, шафи, у коморі тощо;
- захищай органи дихання і закрій щілини під дверима (краще вологими ганчірками);
- подавай сигнали рятувальникам.

2. Пожежа в коридорі навчального закладу:

- перш ніж визирнути в коридор, торкнися тильною стороною долоні ручки вхідних дверей. Якщо вона гаряча, не відчиняй, там пожежа;

- якщо ручка дверей холодна, зазирни в коридор. Якщо там вогонь або багато диму, зачини двері;
- якщо диму небагато, але він йде знизу, це означає, що пожежа на нижніх поверхах. Не спускайся вниз, зайти в клас, зачини двері, чекай на допомогу рятувальників;
- якщо неможливо залишити приміщення і в тебе є мобільний зв'язок, зателефонуйте за номером 01, щоб повідомити про себе. Зачинився у приміщенні з виходом до вікна;
- якщо пожежа сталася вище поверхом, попередньо захистивши органи дихання, спускайся вниз сходами.

2. Здобувачі освіти зобов'язані:

- 2.1. дотримуватися правил поведінки, безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях;
- 2.2. дотримуватися заходів безпеки у повсякденній освітній діяльності, не допускати порушень вимог охорони праці, що можуть призвести до надзвичайної ситуації;
- 2.3. вивчати способи захисту від надзвичайних ситуацій та дій у разі їх виникнення, надання домедичної допомоги постраждалим, правила користування засобами захисту;
- 2.4. повідомляти службі екстреної допомоги населенню про виникнення надзвичайних ситуацій;
- 2.5. виконувати правила пожежної безпеки.
 - не захаращувати шляхи евакуації;
 - не залишати без нагляду увімкнений у мережу електроприлади;
 - не обгортати електричні лампи папером, матерією та іншими горючими матеріалами;
 - не застосовувати для освітлення свічки, газові лампи і ліхтарі;

3. У випадку виникнення аварійних ситуацій або пожежі кожний здобувач освіти повинен:

- 3.1. Припинити навчання;
- 3.2. Якнайшвидше сповістити про аварію (пожежу) вчителя чи керівництво закладу;
- 3.3. За необхідності викликати інші аварійно-рятувальні (пожежні, медичні тощо) підрозділи.

4. У разі нещасного випадку:

- 4.1.Здобувач освіти, який його виявив, або сам потерпілий повинен терміново повідомити безпосереднього керівника закладу або його заступника;
- 4.2. Викликати бригаду швидкої медичної допомоги, щоб доставити потерпілого до лікувального закладу) за номером 103;
- 4.3. Зберегти до прибуття комісії з розслідування обстановку на робочому місці та устаткування в такому стані, у якому вони були на момент події (якщо це не загрожує життю й здоров'ю інших здобувачів освіти і не призведе до більш тяжких наслідків).

4. Дії у разі виникнення аварій та надзвичайних ситуацій техногенного характеру.

Про загрозу та виникнення надзвичайних ситуацій радіоактивного, хімічного, бактеріологічного зараження, катастрофічного затоплення та інших видів небезпеки керівництво клінічної лікарні отримує інформацію від органів місцевого самоврядування, обласного (міського, районного) штабу цивільного захисту (ЦЗ) по телефонному зв'язку, радіо, телебаченню.

- 4.1. Отримавши повідомлення про небезпеку радіоактивного зараження, негайно надіньте протигаз або респіратор, а при їх відсутності — ватно-марлеву пов'язку та ідіть в захисну споруду.
- 4.2. З метою захисту під дії радіонуклідів необхідно з моменту отримання повідомлення про радіоактивне зараження негайно розпочати проведення йодної профілактики.
- 4.3. Якщо за умовами радіаційної обстановки подальше перебування людей у споруді (на вулиці) небезпечно, тоді проводиться евакуація населення.
- 4.4. Після прибуття до нового місця проживання, необхідно провести дезактивацію засобів захисту органів дихання, одягу, взуття і санітарну обробку покривів шкіри на обладнаному санітарному обмивочному пункті (СОП) або самостійно.

4.5. Отримавши інформацію про викид в атмосферу ХНР і про небезпеку хімічного зараження, необхідно надіти засоби індивідуального захисту органів дихання, найпростіші засоби захисту шкіри (плащі, накидки) і покинути район аварії.

4.6. в разі загрози виникнення паводку, повені, катастрофічного затоплення уважно слухайте інформацію та повідомлення про надзвичайну ситуацію та інструкцію про порядок дій, створити ущільнення в притворах дверей і вікнах підвальних, цокольних і перших поверхів, піднятися на верхній поверх навчального закладу.

5. Отримавши повідомлення про загрозу снігової бурі, урагану, смерчу необхідно:

- зібрати здобувачів освіти, довести до них обстановку та поставити завдання у відповідності до розпорядження місцевого штабу ЦЗ;
- організувати герметизацію приміщень;
- організувати укріплення окремих елементів будинків і споруд;
- підготувати засоби аварійного освітлення;
- створити запас питної води, продуктів харчування;
- під час бурі або інших стихійних лих заборонити вихід здобувачів освіти із приміщення;
- перейти з легких будівель у більш міцні будинки або в захисні спорудження цивільного захисту.

6. Дії персоналу при забрудненні приміщення ртуттю.

Якщо в приміщенні розлито невелика кількість ртуті (розбито ртутний термометр):

- Виведіть здобувачів освіти із приміщення.
- Відчиніть навстіж всі вікна у приміщенні.
- Потрібно максимально ізолювати від здобувачів освіти забруднене приміщення, щільно зачинити всі двері.
- Захистіть органи дихання хоча б вологою марлевою пов'язкою.
- негайно починайте збирати ртуть: збирайте спринцівкою великі кульки і відразу скидайте їх у скляну банку з розчином (2 г перманганату калію на 1 літр води), більш дрібні кульки збирайте щіточкою на папір і теж скидайте в банку. Банку щільно закрийте кришкою. Використання пілососа для збирання ртуті – забороняється.
- Вимийте забруднені місця мильно-содовим розчином (400 грамів мила і 500 грамів кальцинованої соди на 10 літрів води) або розчином перманганату калію (20 грамів на 10 літрів води).
- Зачиніть приміщення після обробки так, щоб не було сполучення з іншими приміщеннями, і провітрюйте протягом трьох діб.
- Утримуйте в приміщенні, по можливості, температуру не нижче 18 – 20°C для скорочення термінів обробки протягом проведення всіх робіт.
- Вичистіть та промийте чорним розчином марганцівки підшви взуття, якщо ви наступили на ртуть.

7. Аварії на мережах газозабезпечення.

При виявленні запаху газу в приміщенні ліцею необхідно:

- повідомити аварійну службу за номером 104, директора ліцею;
- організувати провітрювання приміщень шляхом відкривання вікон і дверей;
- організувати чергування біля входів у приміщення з метою недопущення заходу до приміщення людей до приїзду бригади аварійної газової служби;
- при прибутті бригади аварійної газової служби діяти за їх вказівками;
- вжити заходів щодо виведення учнів, працівників ліцею із загазованого середовища та при появі відкритого вогню або іскри;
- до прибуття аварійної бригади організувати в приміщенні протяг.

7.1. У загазованому приміщенні:

Для запобігання виникнення іскріння, яке може привести до вибуху (загорання газоповітряної суміші), забороняється:

- вмикати і вимикати електричні прилади (освітлення, печі, каміни, праски, телевізори, магнітофони, радіо, дрилі та інші);

- користуватися електричними і акумуляторними ліхтарями, які не мають вибухонебезпечного виконання;
- користуватися електродзвоником;
- дзвонити по телефону;
- виконувати дії з металевими предметами (для виключення удару один об одного);
- користуватися відкритим вогнем (запалювати сірники або запальничку, палити).

8. Надзвичайна ситуація епідемічного характеру.

У разі виникнення і розповсюдження групових та масових інфекційних захворювань необхідно:

- забезпечити виконання заходів та рекомендацій органів охорони здоров'я по профілактиці попереджень інфекційних захворювань серед учнів і працівників ліцею;
- посилити контроль за дотриманням гігієни та протиепідемічного режиму в ліцеї;
- у разі захворювання учня чи працівника негайно ізолювати його та організувати обстеження;
- повідомити шкільну медсестру та адміністрацію ліцею про захворювання

9. Правила безпечної поведінки при землетрусі.

9.1. Під час землетрусу необхідно встигнути вийти з приміщення ліцею на спортивний стадіон

9.2. На відкритій місцевості необхідно триматися на безпечній відстані від ліній електропередач, великих будівель, мостів, підприємств.

9.3. Як діяти, опинившись під завалом у зруйнованому будинку:

- покличете на допомогу;
- якщо хтось відгукнувся, повідомте, де ви знаходитесь і що з вами сталося. Спокійно чекайте, поки розбирають завал;
- якщо вас ніхто не чує, спробуйте вивільнити руки і ноги;
- відтак роздивіться, якими предметами вас завалило;
- якщо вони не надто важкі, обережно почніть розбирати завал. Намагайтеся не зачепити те, на чому все тримається;
- якщо не маєте змоги вибратися з будинку, намагайтеся сповістити про себе ;

10. Отримавши розпорядження про перевід в режим підвищеної готовності, керівництво закладу:

- збирає працівників, доводить до них обстановку і ставить завдання згідно з отриманим розпорядженням;
- вводить цілодобове чергування працівників;
- уточняє заходи на готовність у режимі надзвичайної ситуації;
- організовує приведення у готовність наявних захисних споруд;
- організовує видачу протигазів, індивідуальних протихімічних пакетів, медичних аптечок на пункті видачі та зосереджує їх у складі;
- проводить підготовчі заходи по введенню режиму світломаскування;
- проводить профілактичні заходи протипожежного захисту;
- доповідає вищому штабу ЦЗ про виконані заходи.

11. Евакуація

11.1. Евакуація має забезпечити захист працюючого персоналу та здобувачів освіти під час виникнення надзвичайних ситуацій.

11.2. Рішення про евакуацію приймається керівником ОЦЗ або особою, яка його заміщує. Підставою для прийняття рішення про практичне здійснення евакуаційних заходів є фактичні показники стану довкілля у випадку надзвичайної ситуації та відповідне рішення Кабінету Міністрів України, органів місцевої державної влади, територіальних органів ДСНС.

15.3. Проведення евакуації здійснюється відповідно до Положення про деякі питання проведення евакуаційних заходів та ефективного реагування на масове переміщення населення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 9 серпня 2024 р. № 911

Директор _____

Жанна ДОБРОВОЛЬСЬКА

